

กรมควบคุมโรค เตือนปิดเทอมภาคฤดูร้อนเด็กเสี่ยงจมน้ำสูงสุด แนะนำใช้หลัก "ตะโกน โยน ยื่น" ในการช่วยชีวิต

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข เผย ในช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อนของทุกปี (มีนาคม-พฤษภาคม) จะมีเด็กจมน้ำเสียชีวิตสูงถึง 400-500 คน และพบว่าในช่วงปีที่ผ่านมา ร้อยละ 74.1 ของเด็กที่ตกน้ำจะเสียชีวิต แม้เด็กจะว่ายน้ำเป็นหรือว่ายน้ำเก่งก็มีโอกาสจมน้ำเสียชีวิตได้ เด็กที่จมน้ำส่วนใหญ่ อายุ 5-9 ปี ร้อยละ 41.9 พร้อมแนะใช้หลัก "ตะโกน โยน ยื่น" คือ ตะโกนให้ผู้ใหญ่ช่วย โยนวัสดุที่ลอยน้ำได้ และยื่นไม้ กิ่งไม้ หรือเสื้อให้คนตกน้ำจับ เพื่อเป็นการช่วยชีวิตเด็กที่ตกน้ำ

นายแพทย์โสภณ เมฆธน อธิบดีกรมควบคุมโรค กล่าวว่า ในช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อน เดือนมีนาคม-พฤษภาคม มีเด็กจมน้ำเสียชีวิตมากที่สุด รองลงมาคือเดือนตุลาคม ซึ่งตรงกับช่วงปิดเทอมของเด็กเช่นเดียวกัน โดยช่วงปิดเทอมภาคฤดูร้อนของทุกปีจะมีเด็กจมน้ำเสียชีวิตสูงถึง 400-500 คน จากข้อมูลการเสียชีวิตของสำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์ กระทรวงสาธารณสุขในช่วง 12 ปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี 2545-2556 พบว่ามีเด็กจมน้ำเสียชีวิตสูงถึง 5,298 คนหรือประมาณปีละ 442 คน และพบว่าในช่วงปีที่ผ่านมา ร้อยละ 74.1 ของเด็กที่ตกน้ำจะเสียชีวิต โดยเด็กที่จมน้ำเสียชีวิตเป็นเด็กที่ว่ายน้ำเป็นถึงร้อยละ 26.3 ซึ่งให้เห็นว่า แม้เด็กจะว่ายน้ำเป็นหรือว่ายน้ำเก่งก็มีโอกาสจมน้ำเสียชีวิตได้เช่นเดียวกัน และพบว่าเพศชายจมน้ำสูงกว่าเพศหญิง กลุ่มเด็กที่จมน้ำส่วนใหญ่ อายุ 5-9 ปี จมน้ำมากที่สุด (ร้อยละ 41.9) รองลงมาคือ 10-14 ปี และต่ำกว่า 5 ปี ร้อยละ 28.6 และร้อยละ 27.7 ตามลำดับ ส่วนแหล่งน้ำที่พบเด็กจมน้ำมาก คือ แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรมากที่สุด (ร้อยละ 54.5) รองลงมาคือ คู/คลองระบายน้ำข้างบ้าน (ร้อยละ 12.5)

จากการสำรวจของสำนักโรคไม่ติดต่อ ปี 2556 พบว่า เด็กไทยอายุ 5-14 ปี ว่ายน้ำเป็น ร้อยละ 23.7 แต่ว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอดได้เพียง ร้อยละ 4.4 โดยเด็กที่เรียนหลักสูตรว่ายน้ำ เพื่อเอาชีวิตรอดจะมีความรู้เรื่องความปลอดภัยทางน้ำ ทักษะการเอาชีวิตรอดในน้ำและทักษะการช่วยผู้ประสบภัยทางน้ำมากกว่าคนที่ไม่ได้เรียนถึง 7.4 เท่า 20.7 เท่า และ 2.7 เท่าตามลำดับ ซึ่งกรมควบคุมโรคร่วมกับภาคีเครือข่ายภาคท้องถิ่นและหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ร่วมสร้างเด็กไทยให้มีภูมิคุ้มกันป้องกันการจมน้ำ โดย

เริ่มจากการอบรมครูผู้สอน (ครู ก) ตามหลักสูตรว่ายน้ำเพื่อเอาชีวิตรอด ตั้งแต่ปี 2552 และขยายผลอบรมครูผู้สอน (ครู ข) อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน เพื่อผลักดันให้มีการเรียนการสอนตามหลักสูตรดังกล่าวให้กับเด็กทั้งในระบบและนอกระบบการศึกษา ซึ่งจะมีส่วนในการช่วยลดการเสียชีวิตจากการจมน้ำของเด็กอีกทางหนึ่ง

นายแพทย์โสภณ กล่าวเพิ่มเติมว่า นอกจากนี้ผลสำรวจยังพบว่าเด็กที่ได้รับการช่วยเหลือขึ้นมาจากน้ำแล้ว ได้รับการปฐมพยาบาลโดยผู้พบเห็นเหตุการณ์และญาติมากที่สุด ร้อยละ 41.1 รองลงมาคือ บุคลากรทางการแพทย์ ร้อยละ 17.0 ในกรณีนี้ผู้พบเห็นเหตุการณ์และญาติให้การช่วยเหลือโดยการปฐมพยาบาล พบว่าเป็นการปฐมพยาบาลที่ถูกต้องเพียงร้อยละ 15.2 นอกจากนั้นเป็นการช่วยเหลือด้วยการจับเด็กอุ้มพาดบ่ากระโดดหรือกระแทกหรือเขย่าเพื่อเอาน้ำออก ซึ่งเป็นวิธีการปฐมพยาบาลที่ผิด

สำหรับในกรณีที่ช่วยเหลือคนจมน้ำขึ้นมาจากน้ำได้แล้ว ห้ามจับคนจมน้ำอุ้มพาดบ่าแล้วกระโดดหรือวิ่งไปมาเพื่อให้เอาน้ำออก เนื่องจากน้ำที่ออกมาจะเป็นน้ำจากกระเพาะไม่ใช่จากปอด ซึ่งเป็นวิธีที่ผิด เพราะจะทำให้คนจมน้ำขาดอากาศหายใจมากยิ่งขึ้นและเสียชีวิต ซึ่งวิธีการช่วยเหลือที่ถูกต้อง อันดับแรกคือ 1. ให้ตะโกนขอความช่วยเหลือ 2. วางคนที่จมน้ำนอนราบ ตะแคงหน้าเอาน้ำออกจากปาก 3.ช่วยให้หายใจได้เร็วที่สุด โดยวิธีการผายปอด และเป่าลมเข้าทางปากติดต่อกันหลายๆครั้ง 4. ถ้าหัวใจหยุดเต้นให้นวดหัวใจ โดยการกดที่บริเวณกลางหน้าอกลึกประมาณ 1-1.5 นิ้ว จำนวน 100 ครั้งต่อนาที และ 5. รีบแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่อยู่ใกล้บ้านหรือโทรแจ้ง 1669 โดยเร็วที่สุด วิธีป้องกันที่ดีที่สุดคือผู้ปกครองและผู้ดูแลเด็ก อย่าปล่อยเด็กไปเล่นน้ำกันเองตามลำพัง เด็กเล็กต้องอยู่ในระยะที่มือเอื้อมถึงและคว่ำถึง

"มาตรการที่ต้องยึดไว้ใช้ยามฉุกเฉิน คือ "ตะโกน โยน ยื่น" ได้แก่ 1.ตะโกน คือ การเรียกให้ผู้ใหญ่มาช่วยและโทรแจ้งทีมแพทย์กู้ชีพ 1669 2.โยนอุปกรณ์ที่อยู่ใกล้ตัว เพื่อช่วยคนตกน้ำเกาะจับพยุงตัว เช่น เชือก ถังแกลอนพลาสติกเปล่า ขวดน้ำพลาสติกเปล่า หรือวัสดุที่ลอยน้ำได้โดยโยนครั้งละหลายๆ ชิ้น 3.ยื่นอุปกรณ์ที่อยู่ใกล้ตัวให้คนตกน้ำ

จับ เช่น ไม้ เสื้อ ผ้าขาวมา ให้คนตกน้ำจับและดึงขึ้นมาจากน้ำ ซึ่งเน้นให้เด็กรู้วิธีการช่วยเหลือคนตกน้ำที่ถูกต้อง โดยไม่ต้องไม่กระโดดลงไปช่วย รวมถึงหน่วยงานในท้องถิ่นหรือผู้นำชุมชน ควรจัดการสิ่งแวดล้อมในบริเวณที่เป็นแหล่งน้ำที่มีความเสี่ยง เช่น จัดหาอุปกรณ์ลอยน้ำ แกลลอนพลาสติก ไม้ เชือก ส้วมรั่ว ทำป้ายเตือน และสถานบริการสาธารณสุขมีการให้ความรู้ในเรื่องนี้เช่นเดียวกับการให้วัคซีนแก่เด็ก หากสงสัยสามารถติดต่อได้ที่สำนักโรคไม่ติดต่อ กรมควบคุมโรค โทร. 02 590 3967 หรือสายด่วนกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข โทร. 1422" นายแพทย์โสภณ กล่าวปิดท้าย